

Allan Nicklasson

Fogdeg.6, 35236 Växjö

Detta meddelande skall främst vara en hjälp vid bestämningen av vissa, små strandväxter i sterilt tillstånd. En del av de upptagna arterna har rosettställda blad, andra karaktäriseras främst genom sin krypande stam.

Följande arter behandlas:

Isoetes echinospora, taggsporigt braxengräs	Lobelia dortmanna, notblomster
Isoetes lacustris, vårtsporigt braxengräs	Ranunculus reptans, strandranunkel
Pilularia globulifera, klotgräs	Subularia aquatica, sylört
Littorella uniflora, strandpryl	

Isoetes, braxengräs

I allmänhet undervattensväxter, fleråriga. Rötter gaffelgreniga, stam kort, knöllik. Blad syllika, i rosett, i tvärsnitt med central nerv och fyra stora luftkanaler (fig 1). På insidan av de uppsvällda bladbaserna sitter sporgömmen och sporer.

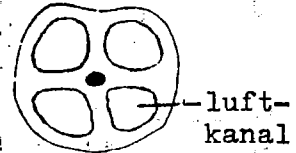

Fig. 1. Bladvärsnitt (I. lacustris)

1. I. echinospora, taggsporigt braxengräs

Blad ljus- eller gulgröna, genomskinliga, mindre styva än hos I. lacustris, långt och smalt tillspetsade (faller ofta samman som penselhår, när växten tas upp ur vattnet). Sporer taggiga, som torra kritvita, ca 0,4 - 0,5 mm i diam. (fig. 2) Växer som regel på grunt vatten.

2. I. lacustris, vårtsporigt braxengräs

Blad mörkgröna, icke genomskinliga, relativt kortspetsiga, vanl. 5 - 10 cm långa, ganska styva. Varierar starkt ifråga om storlek och bladform (fig. 4). Sporer gråvita med talrika låga, oregelbundna åsar, 0,5 - 0,7 mm i diam. (fig. 3). I sjöar (särskilt näringsfattiga) och åar från ca 1 dm till flera meters djup. Ofta uppspolad på exponerade stränder.

I vissa avseenden intermediära former mellan de båda arterna har observerats i sjön Åsnen. Liknande svartolkat material bör insamlas och pressas för vidare undersökning.

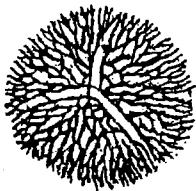

Fig. 2

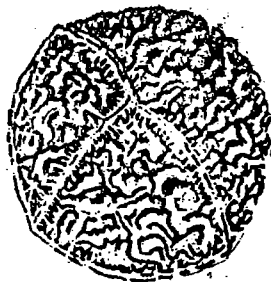

Fig. 3

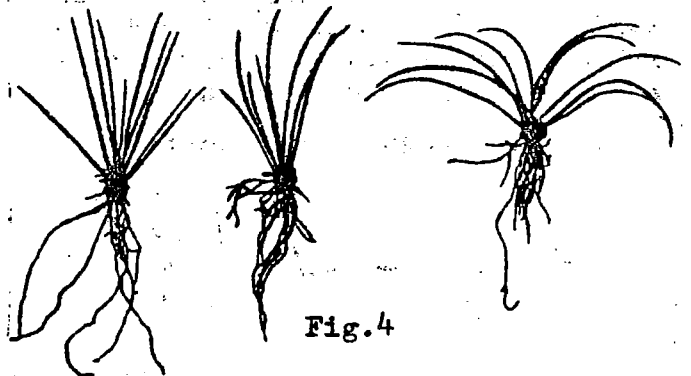

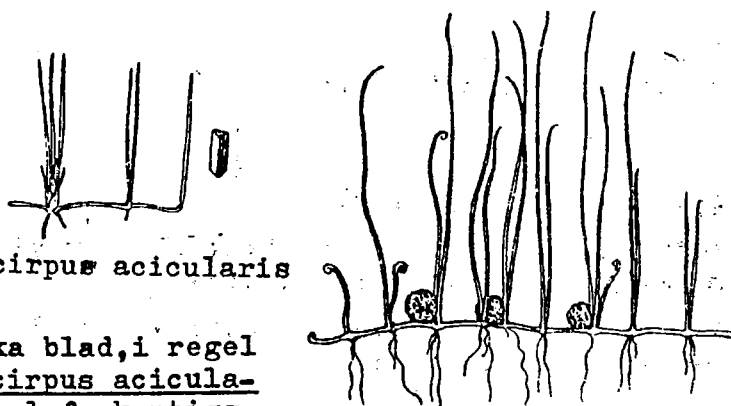
Fig. 4

Pilularia globulifera, klotgräs

Flerårig. Jordstam trådlik, krypande. Blad trådsmala, trinda, upprätta, spetsiga, som unga ofta inrullade. Sporfrukt ärtstor vid bladbasen. Sällsynt inom sjöarnas översvämningsszon, grunda dammar etc. Vid extremt lågvatten tillfälligt rikligt förekommande.

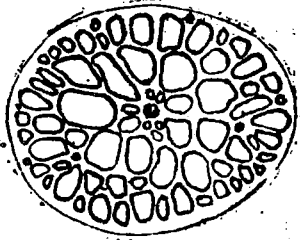
Scirpus acicularis

På meterdjupt vatten med långa, mjuka blad, i regel steril. Kan då lätt förväxlas med Scirpus acicularis, nålsäv, som emellertid har tre- el. fyrkantiga strån och är försedd med slidor.

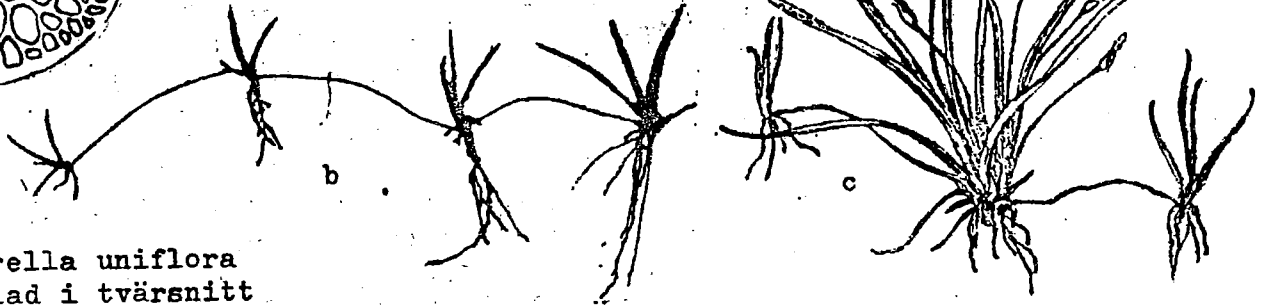

Pilularia globulifera

Littorella uniflora, strandpryl

a

Littorella uniflora

- a) blad i tvärsnitt
- b) vattenform c) landform, i blom

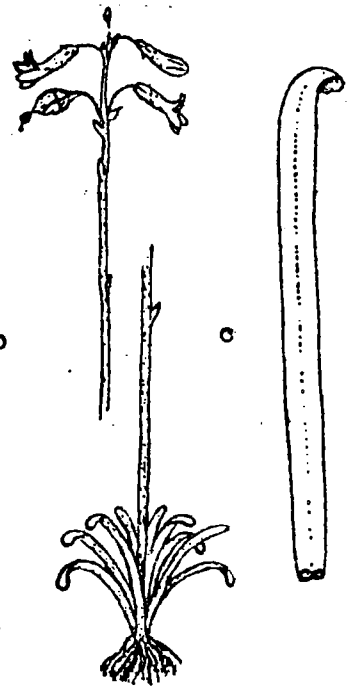
Flerårig, med utlöpare. Rötter vita. Blad i rosett, vanl. 3 - 8 cm, ofta halvtrinda, i tvärsnitt med talrika större och mindre luftkanaler.

Minerogena stränder. Endast exemplar på tillfälligt torrlagda stränder går i blom. Submersa individ förökar sig enbart genom utlöpare.

Lobelia dortmanna, notblomster

Flerårig. Rosettblad trubbiga, tvåpipiga (se fig.)

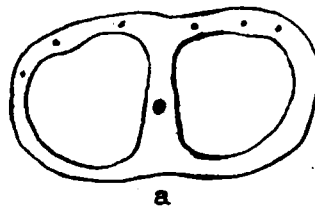
Näringsfattiga sjöar, främst minerogena stränder, ibland även på gyttjebottnar.

Ranunculus reptans, strandranunkel

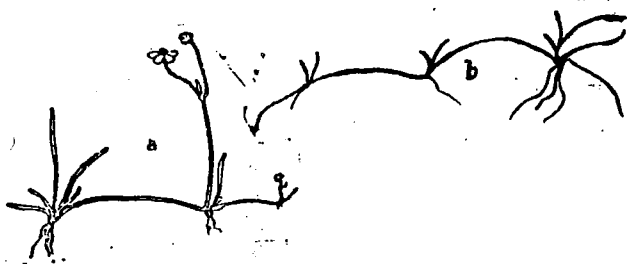
Flerårig. Stjälk krypande, trådsmal, bågböjd (jämför strandpryl med rakare utlöpare). Blad nästan trådsmala. Blommor ensamma, gula.

Sandiga och grusiga stränder.

a

- Lobelia dortmanna
- a) blad i tvärsnitt
- b) blommande exemplar
- c) enskilt blad

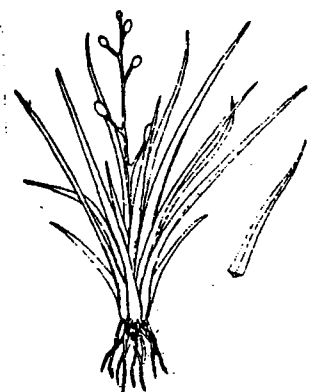

- Ranunculus reptans
- a) landform b) vattenform

Subularia aquatica, sylört

Ettårig, ca 5 cm hög rosettväxt. Rötter vita. Blad spetsiga. Kronblad vita. Frukt skida.

Vanligast på något leriga bottnar. Vid lågvatten även ovanför vattenlinjen.

Subularia aquatica